

VU University Amsterdam

School of Finance &
Risk Management

Veranderende rol van *de Actuaris* in veranderende Pensioensector

Debat met

Prof. Dr. Theo Kocken

&

Prof. Dr. Jan vd Poel

28 feb 2014

Een paar ervaringen met actuarissen

Actuarissen UK, Het grote falen 2003 - 2006

Actuarissen hebben beschermende rol, toch?

- Tussen 2003 en 2006 groot deel DB fondsen gesloten
- Omschakeling naar niet-doordacht DC
- Premie werkgever van 12% naar 6%:

“DC kan meer rendement genereren dus minder premie nodig”

Staple Inn debat january 2007:

“we are ashamed for what we did (or didn't do)”

Actuarissen NL

De “anticiperende” langlevens tafels

- Moedige stap
- Staan voor je expertise!!
- Breuk met altijd achter de feiten aanlopen

Actuarissen NL: Rol in pension redesign

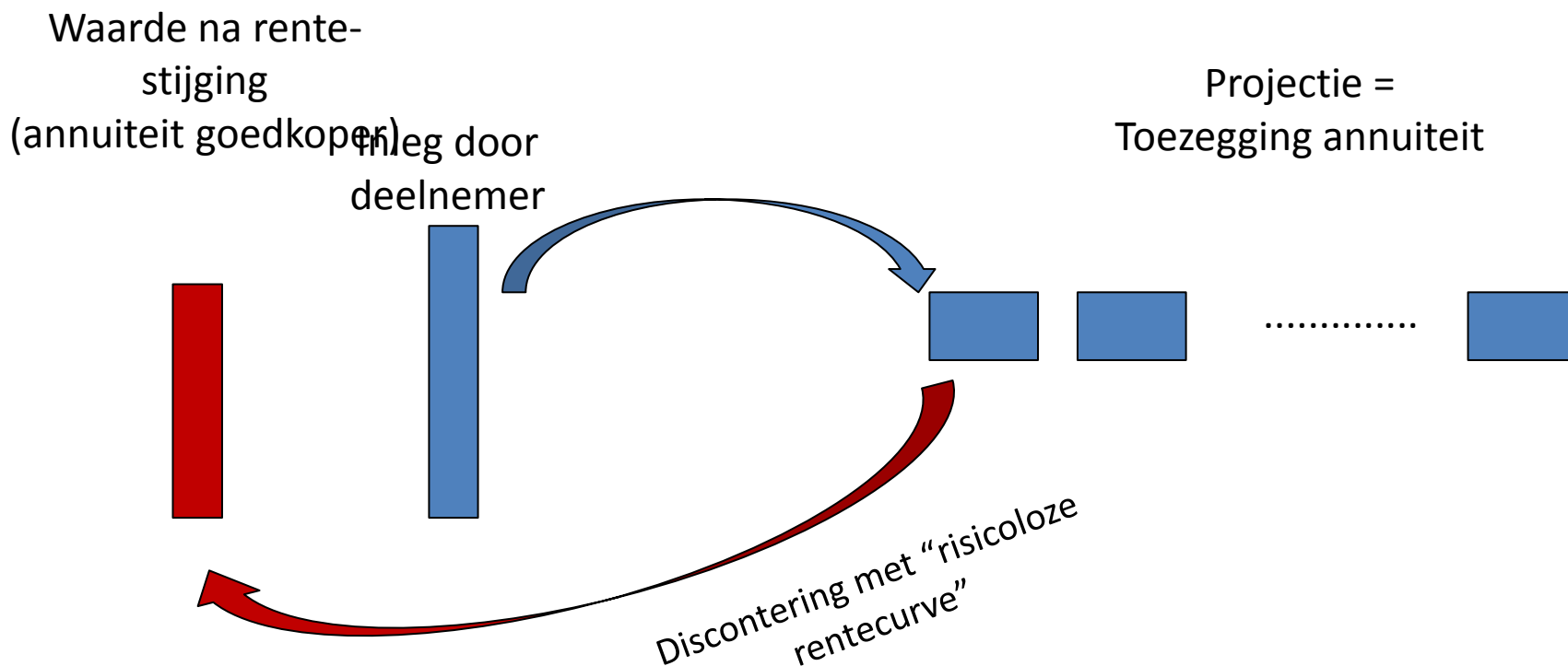
Parlement 2011:

“Rol waardering kleiner als rechten zachter worden”
NEE, rol groter!!!

Kritiek AG (Kars) op “teveel afdekken”

- ⇒ Terechte zorg, maar het probleem zit in de ontwerpfout
- ⇒ Onnodig dilemma tussen afstempelen en inflatie-erosie
- ⇒ Als rechten zachter worden, waarom dan jongeren rentegevoelige annuïteiten geven in 1 harde pool
 - ⇒ Teveel renterisico
 - ⇒ Teveel discussie eigendomsrechten

Alles direct in annuïteiten...

Dus je koopt een annuïteit

Voor iedere inleg

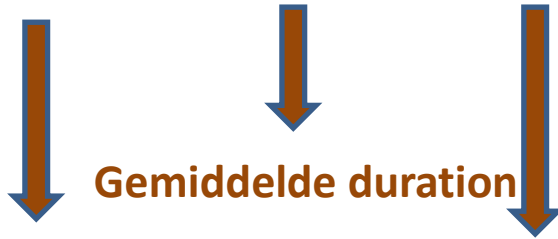
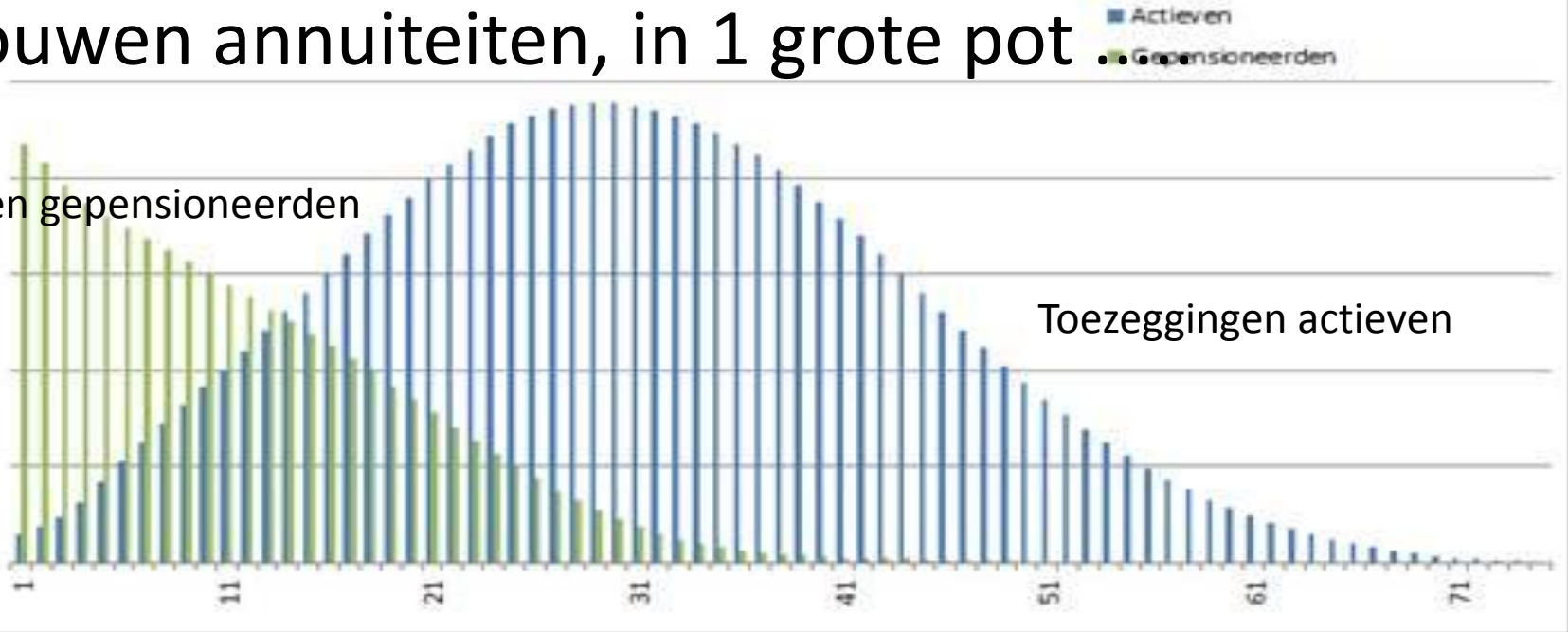
En die verandert in prijs als de rente verandert

=> Rentegevoeligheid **hoog** (CF's 1 tot 70 jaar in toekomst)

Opbouwen annuïteiten, in 1 grote pot

Toezeggingen gepensioneerden

Toezeggingen actieven

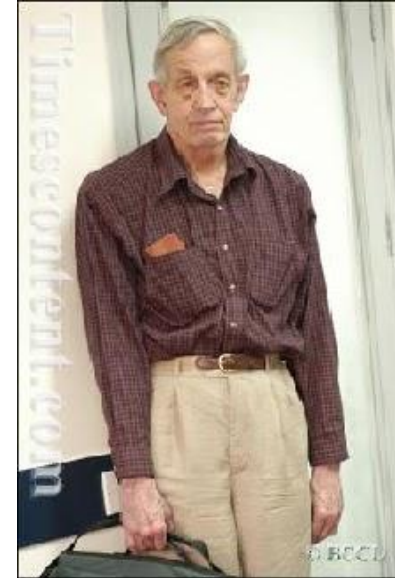
Duration gepensioneerden

Duration actieven

Idealised Design

STAP 1: WAAROM ONHOUDBAAR?

- Absurde complexiteit
- Overpromise, Underdeliver
- Tegenstrijdige risico-belangen
- Ondoorzichtige eigendomsrechten
 - Tegenstrijdige eigendomsbelangen

Win-Lose instabiel cooperatief spel

=> **enorme publiek wantrouwen** (wat we ook goed doen..)

Idealised Design:

STAP 2: Wat Willen We Idealiter?

- Risiconemen om pensioen **betaalbaar** te houden
- **Zekerheid** waar die gewenst is
- **Complexiteit** naar laagst mogelijke nivo brengen
- **Win-lose** situaties vermijden
- Voldoende **leeftijdsgedifferentiatie**
- **Solidariteit** waar dit welvaartswinst oplevert zonder andere criteria sterk aan te tasten
- **Overdracht** zachte rechten eenvoudig mogelijk

Wat willen we wel?
ZEKERHEID WAAR DIE GEWENST IS

De psychologie van “reference levels”
[Lees: Nominaal pensioeninkomen]

Under-promise, Over-deliver

Prof. Laurie Santos,
Yale University

Twee-componenten ontwerp

Geleidelijke verschuiving
naarmate Human Capital afneemt

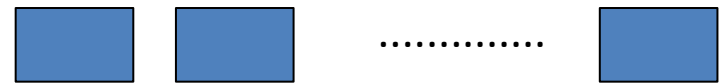
Verkoop:

Participaties
Risky assets

Koop:

Extra stukje
(Uitgestelde) annuïteit

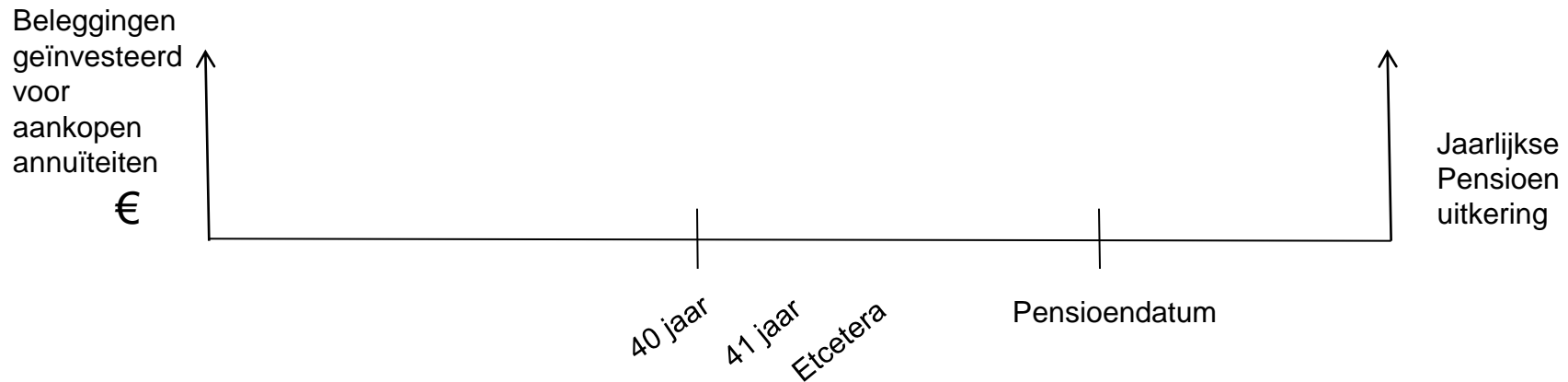
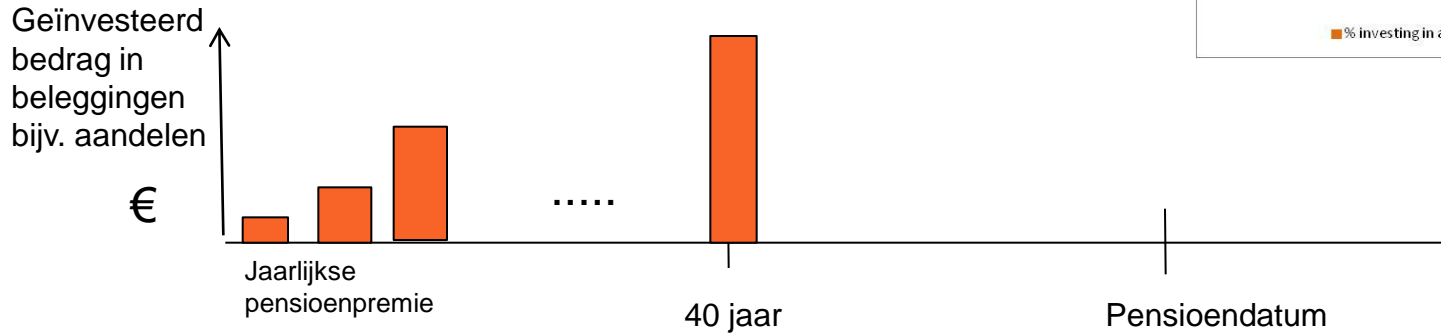
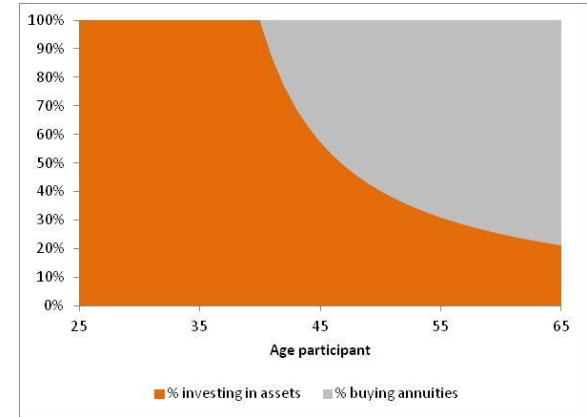
Betaalbaar-
heid

Collectief belegd,
individueel
eigendom
Micro langlevens-
risicodeling

Zekerheid

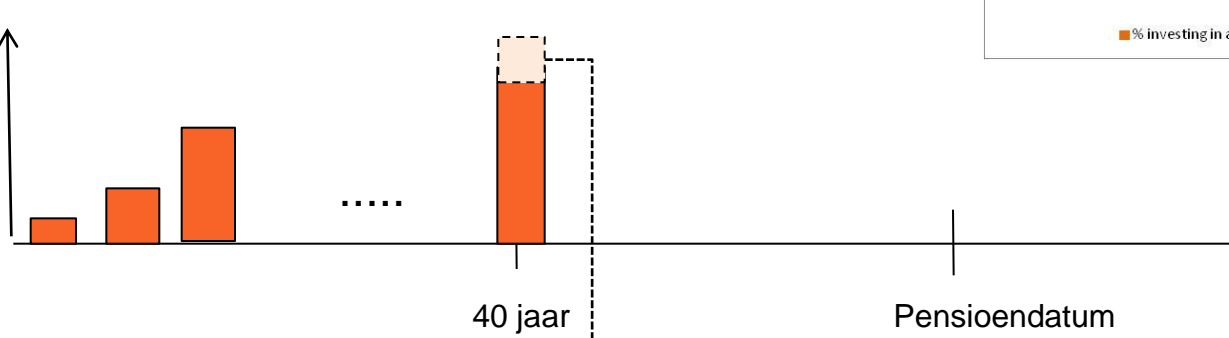
Collectief belegd,
collectief eigendom
maar duidelijke
individuele waarde
(risk sharing, eg longevity)

Geleidelijk gegarandeerde nominale annuïteit kopen...

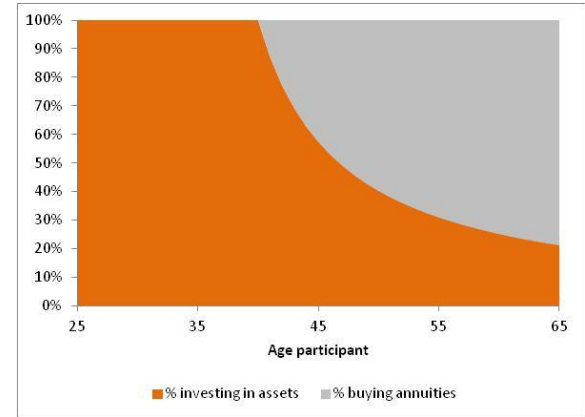
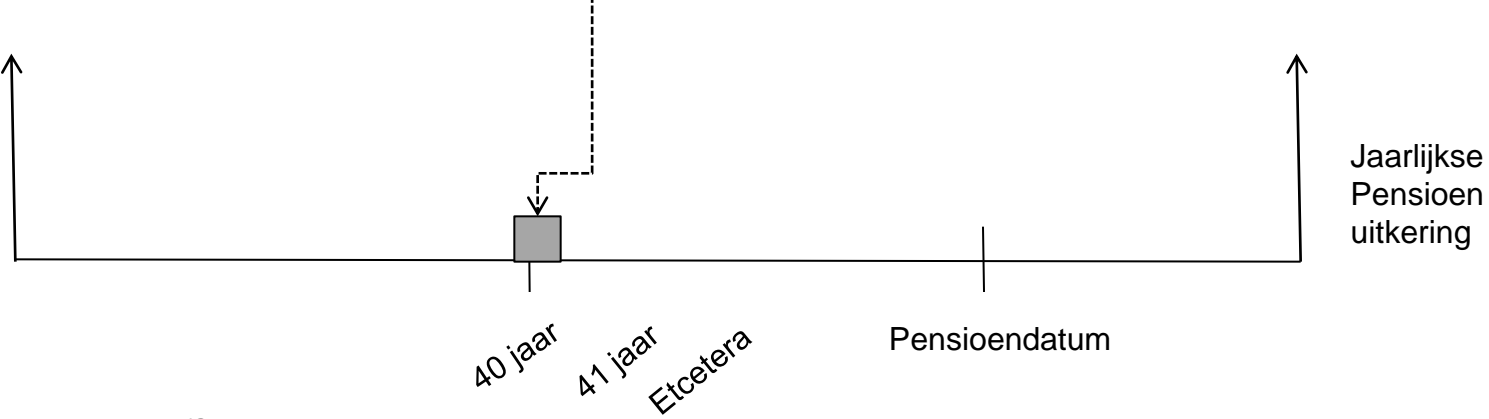

Geleidelijk gegarandeerde annuïteit kopen...

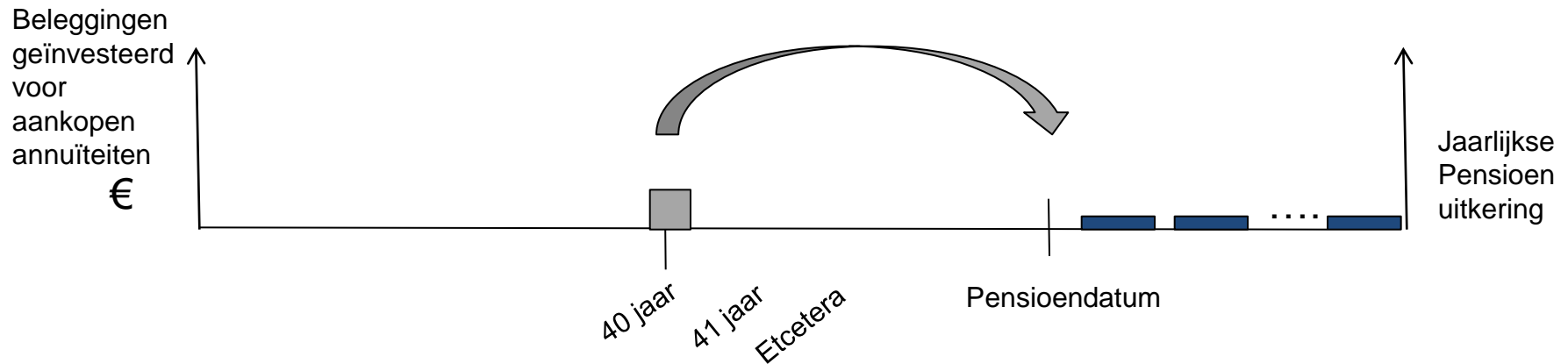
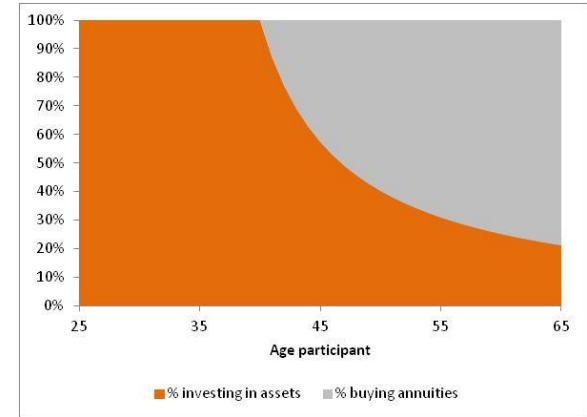
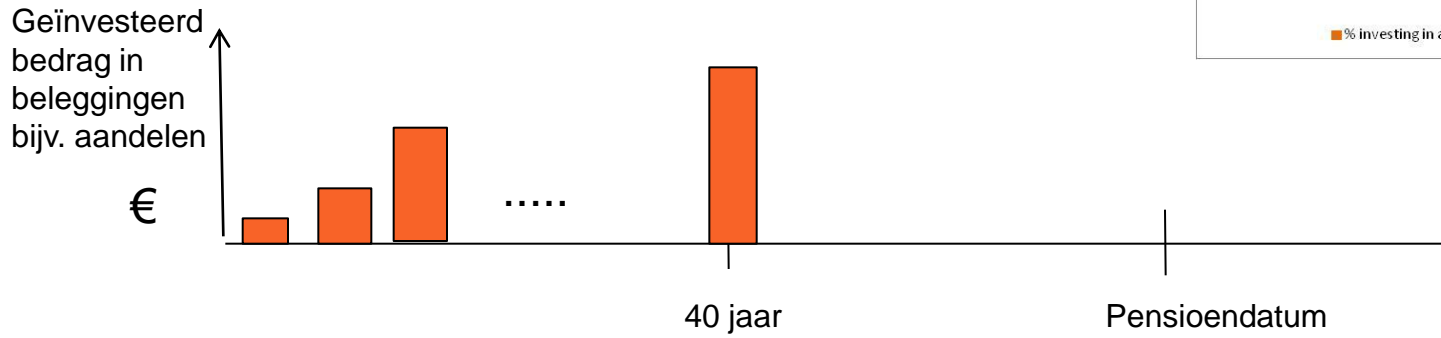
Geïnvesteed bedrag in beleggingen bijv. aandelen
€

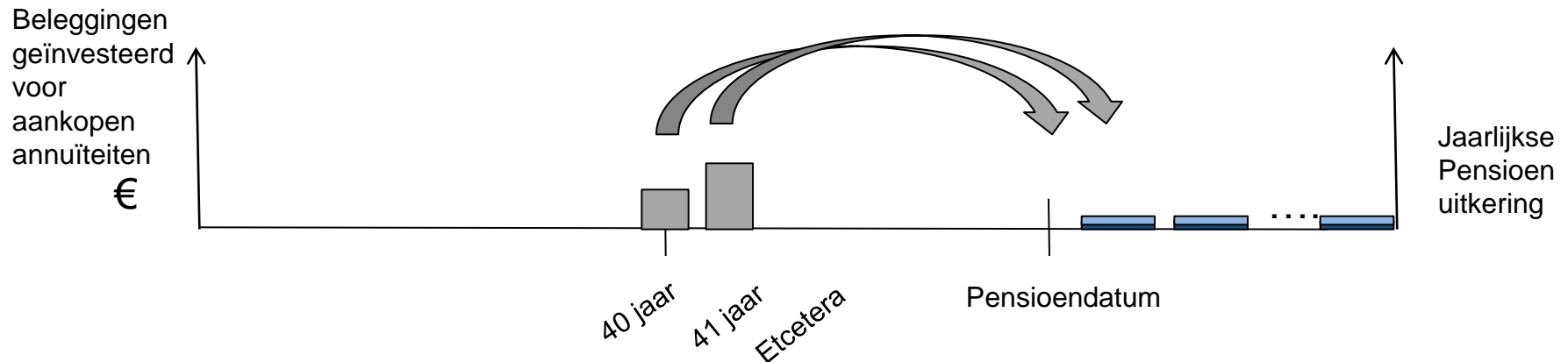
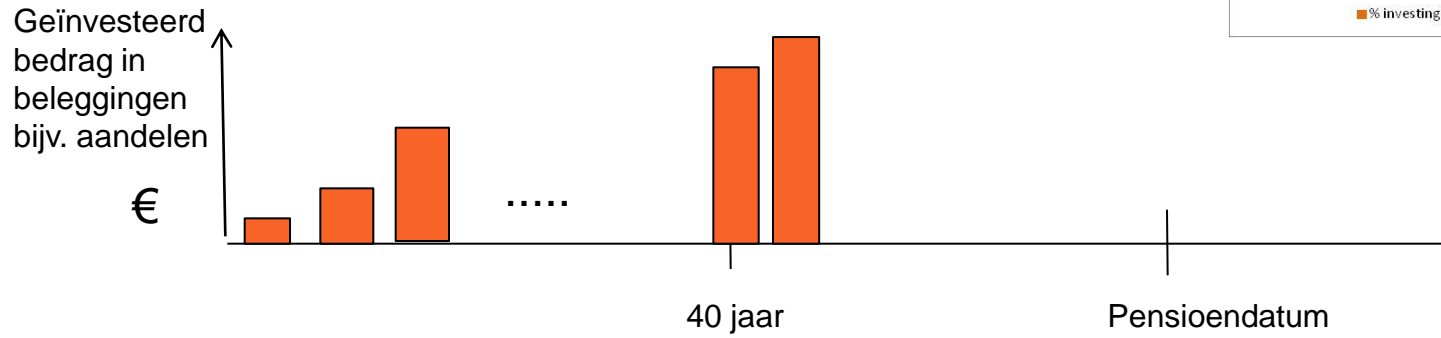
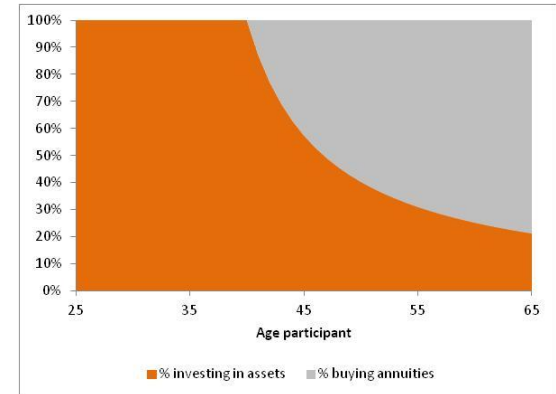
Beleggingen geïnvesteed voor aankopen annuïteiten
€

Geleidelijk gegarandeerde annuïteit kopen...

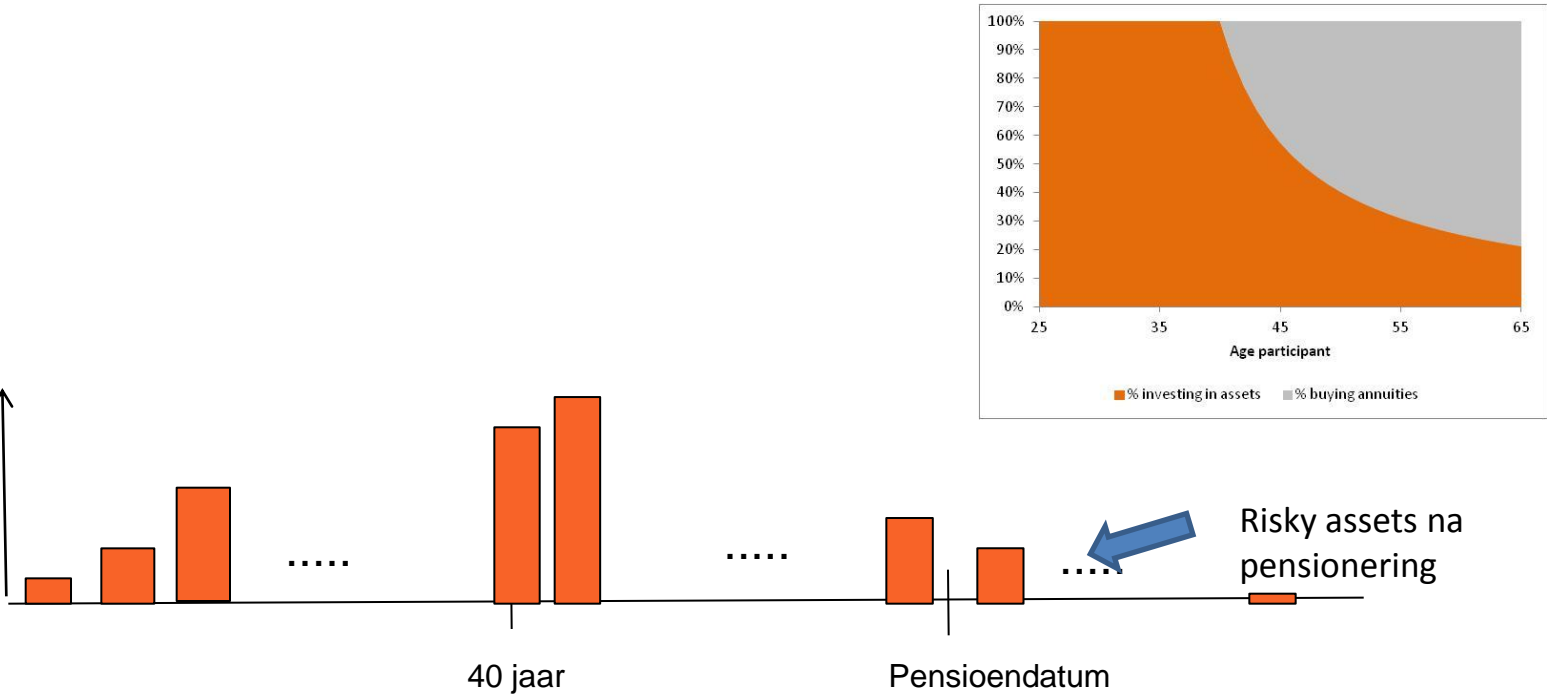

Geleidelijk gegarandeerde annuïteit kopen...

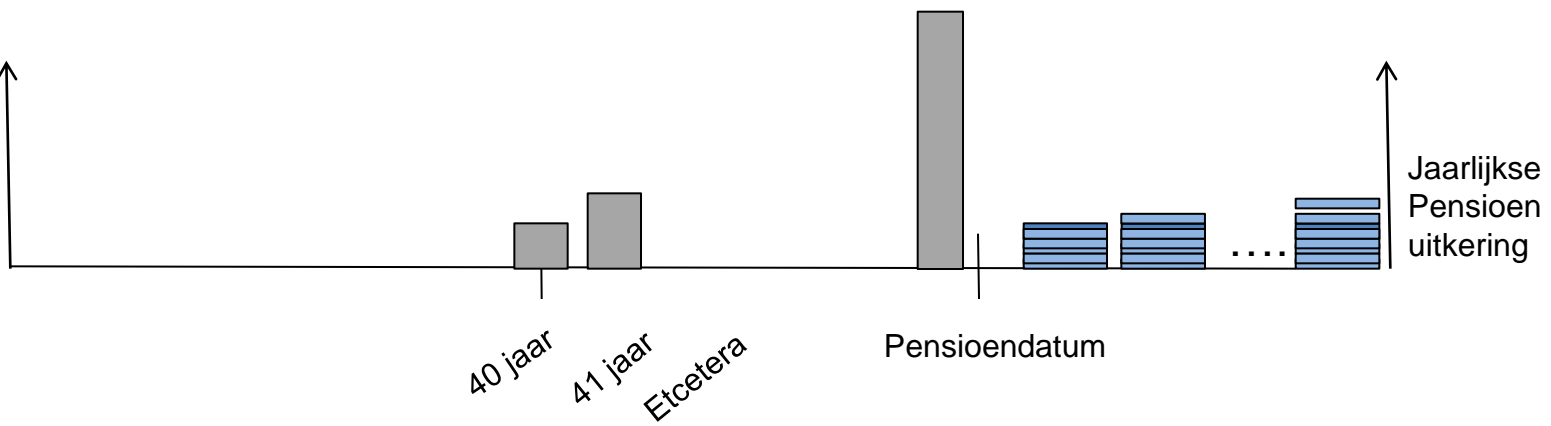

Geleidelijk gegarandeerde annuïteit kopen...

Geïnvesteed bedrag in beleggingen bijv. aandelen
€

Beleggingen geïnvesteed voor aankopen annuïteiten
€

Pro-actievere rol actuaris?

- Risk Management:
 - ⇒ Focus op consequenties *per generatie* (dragelijk?) ipv kansen en kansmodellen
 - ⇒ Behavioral Finance, cognitieve aspecten van risicoperceptie
- Redesign: [risk management onmogelijk igv grote designfouten]
 - ⇒ Balans “Ambitie, Kosten, Risico”
 - ⇒ Speciale rol actuaris in:
 - Micro langlevens risico delen in nieuwe stelsel; hoe?
 - Macro langlevens risico delen? Zo ja, hoe, wie handelt met wie? Omvang
 - Solidariteitskringen (man/vrouw, rijk/arm) en veel meer

DISCUSSIE!!!!

